

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med Arbetsmarknadsnämnden den 15 juni 2015.

§ 52

Yttrande över departementspromemorian Avskaffande av systemet med etableringslotsar, Dnr 177/2015

Arbetsmarknadsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över departementspromemorian Avskaffande av systemet med etableringslotsar.

Departementspromemoria Avskaffande av systemet med etableringslotsar

Enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, som infördes den 1 december 2010, ska Arbetsförmedlingen tillhandahålla ett eller flera valfritetssystem som ger nyanlända rätt att välja en etableringslots. I promemorian föreslås att detta krav ska upphöra att gälla den 1 januari 2016.

Syftet med etableringslotsarna är att underlätta och påskynda nyanländas etablering i samhälls- och arbetsliv. Målgruppen som omfattas är flyktingar, andra skyddsbehövande m.fl. som har beviljats uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring och deras anhöriga som ansöker om uppehållstillstånd inom sex år från det att anknytningspersonen först togs emot i en kommun. I december 2014 hade 82 procent av de nyanlända en etableringslots, totalt 31 800 personer.

Riksrevisionen har i en utredning¹ konstaterat flera brister i lotstjänsten som indikerar att det inte är en effektiv insats för att påskynda etablering i arbetslivet. De lyfter bland annat fram att arbetsmarknadsfokus har varit för lågt och att uppdraget är för otydligt specificerat. Den 20 februari 2015 avslutade arbetsförmedlingen sina avtal med etableringslotsarna mot bakgrund av att de inte kunde garantera säkerhet och kvalitet i metoden.

Yttrande

Under 2009 genomförde arbetsmarknadsnämnden i Helsingborg projekt Lotsen. Projektet syftade till att underlätta etableringen av nyanlända enligt lotskonceptet. Projektet pågick under två år och Helsingborgs stad var den enda kommun i Sverige som, vid tillfället, testade metoden. Metoden kom från en statlig utredning² och från den lag om Nyanländas etablering som trädde i kraft den 1 december 2010 – det vill säga utgångspunkten till dagens Etableringslotsar.

Lotsprojektet innebar att externa leverantörer (det vill säga de som inte normalt arbetar med etablering i kommunen) tog en aktiv del i en nyanländs etablering mot en peng. Lotsen syftade även till att utveckla etableringsarbetet och få fram nya idéer. I Helsingborg fick två leverantörer möjlighet att testa modellen – en extern utförare och en intern utförare. Metoden visade sig framgångsrik – efter två år kunde omkring 45 procent av de 40 deltagarna försörja sig själva genom arbete eller studier och var inte längre i behov av försörjningsstöd. Vid en jämförelse med nationella siffror kan vi notera att 40 procent förvärvsarbetande inom gruppen nyanlända inträder först mellan år 4 till 10 i landet, enligt den utvärdering av Lotsprojektet som genomfördes vid tidpunkten.

¹ Riksrevisionen, *Etableringslotsar – Fungerar länken mellan individen och arbetsmarknaden?* (RiR 2014:14)

² Werenfels-Röttorp, Monica. *Egenansvar med professionellt stöd*, 2008

HELSINGBORG

Arbetsmarknadsnämnden i Helsingborg har goda erfarenheter av lotskonceptet och bedömer att metoden, med adekvat styrning och uppföljning, är lyckosam.

Nämnden anser det viktigt att underlätta etableringen av nyanlända flyktingar – både i samhället och på arbetsmarknaden – och förutsätter att departementet, om beslutet om att avskaffa metoden fullföljs, ersätter metoden med ett alternativ som på ett adekvat sätt underlättar etableringen för nyanlända flyktingar.

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

att översända ovan framförda yttrande över departementspromemoria Avskaffande av systemet med etableringslotsar, Dnr 177/2015 till Arbetsmarknadsdepartementet

---

Beslut skickas till

Arbetsmarknadsdepartementet

Rätt utdraget intygar

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'Annika Holmqvist'.

Annika Holmqvist
Nämndssekreterare